

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В.Е. Абракітов
Є.В. Доронін

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ”

*(для студентів 4 курсу заочної форми навчання
напряму підготовки 6.040106 „Екологія, охорона навколишнього середовища та
збалансоване природокористування”)*

Програма і робоча програма навчальної дисципліни “Безпека життєдіяльності” (для студентів 4 курсу заочної форми навчання напряму підготовки 6.040106 „Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”/ Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В.Е. Абракітов, Є.В. Доронін; – Х.: ХНАМГ, 2010. – 18 с.

Укладачі: В.Е. Абракітов, Є.В. Доронін

Рецензенти: доц., канд. техн. наук С.О. Обухов,
доц., канд. техн. наук В.І. Заїченко

У виданні міститься програма навчальної дисципліни і робоча програма навчальної дисципліни, тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями й темами, плани лекційних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи студентів, питання для самоконтролю знань, перелік рекомендованої літератури, заходи поточного та підсумкового контролю знань студентів.

Затверджено на засіданні кафедри безпеки життєдіяльності, протокол № 1 від 30 серпня 2010 р.

© В.Е. Абракітов, Є.В. Доронін, ХНАМГ, 2010

Зміст

Вступ.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	6
1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	7
1.4 Рекомендована література.....	8
1.5 Анотація програми навчальної дисципліни.....	8
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни.....	10
2.2. Кваліфікаційні вимоги до студентів.....	10
2.3. Тематичний план навчальної дисципліни.....	12
2.4 Самостійна навчальна робота студента.....	14
2.5 Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	15
2.6 Інформаційно-методичне забезпечення.....	16

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку цивілізації безпека людини та людства в цілому розглядається як основне питання. Концепція сталого розвитку людства ООН стала основою для вирішення низки проблем щодо безпеки людини, зокрема розвитку освіти в даній галузі.

Людина та її здоров'я є найбільшою цінністю держави, яка докладає чимало зусиль для створення умов безпечної життєдіяльності всього населення України. Одним із головних напрямів забезпечення безпеки населення України є належна освіта з проблем безпеки. Це відображено у Концепції освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" та реалізується через вивчення комплексу дисциплін: валеології, екології, охорони праці, ергономіки, цивільної оборони тощо, чільне місце серед яких посідає безпека життєдіяльності.

Безпека життєдіяльності — наука, що вивчає вплив на людину зовнішніх та внутрішніх факторів у всіх сферах її життєдіяльності.

Завданням безпеки життєдіяльності є виявлення умов позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтування оптимальних умов та принципів життя.

Безпека життєдіяльності використовує досягнення та методи фундаментальних та прикладних наук, зокрема: філософії, біології, фізики, хімії, психології, соціології, екології, економіки, менеджменту і тісно пов'язана з практичною діяльністю людини. Тому при вивченні дисципліни "Безпека життєдіяльності" студентам необхідні знання з біології, фізики, хімії, екології, психології, валеології, філософії, соціології, правознавства тощо.

Програма навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» розроблена на основі:

- ГСВО ОКХ бакалавра напрямку підготовки 0708 «Екологія», затверджено наказом МОН № 487 від 15.06.04 р. (з 2006 р. напрям підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування)
- ГСВО ОПП бакалавра напрямку підготовки 0708 «Екологія», затверджено наказом МОН № 487 від 15.06.04 р. (з 2006 р. напрям підготовки 6.040106 Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування)
- Навчальний план підготовки бакалавра заочної форми навчання напрямку 0708 «Екологія», спеціальності 6.070800 «Екологія та охорона навколишнього середовища», 2006 р.

Програма навчальної дисципліни ухвалена:

кафедрою «Безпека життєдіяльності», протокол № 1 від 30 серпня 2010 р. ; погоджено випускною кафедрою інженерної екології міст.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1 Мета та завдання вивчення дисципліни:

Мета – сформувати знання і навички щодо заходів і способів захисту людей в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, шляхів підвищення життєдіяльності.

Завдання вивчення дисципліни - навчити студентів: ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, величину та імовірність їх прояву; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами цих небезпек; прогнозувати можливість і наслідки впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи „людина-життєве середовище”; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо; розробляти заходи та застосовувати засоби захисту від дії небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів; запобігати виникненню надзвичайних ситуацій, в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію; використовувати у своїй практичній діяльності громадсько-політичні, соціально-економічні, правові, технічні, природоохоронні, медико-профілактичні та освітньо-виховні заходи, спрямовані на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі; планувати заходи щодо створення здорових і безпечних умов життя та діяльності в системі „людина-життєве середовище”.

1.1.2. Предмет вивчення в дисципліні:

способи захисту людей в умовах повсякденного життя та у надзвичайних ситуаціях.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Фізика	Вихідна
Хімія	Вихідна
Вища математика	Вихідна
Суспільно-економічні дисципліни	Правознавство, філософія, соціологія
Загально-технічні дисципліни	Вища математика, утилізація побутових відходів, прикладна механіка рідин та газів

1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни (відповідно до стандартів ОПП)

Модуль 1 Безпека життєдіяльності (1,5/54)
ЗМ 1.1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності (0,5/18,0)

1. Вступ. Етапи формування БЖД як науки.
 2. Безпека життєдіяльності як категорія.
 3. Системний аналіз у безпеці життєдіяльності.
- Ризик як оцінка небезпеки.

ЗМ 1.2. Людина як елемент системи „Людина – життєве середовище (0,5/18)

1. Людина як біологічний та соціальний суб'єкт.
2. Середовище життєдіяльності.
3. Фізіологічні особливості організму людини.
4. Психологічні особливості людини.
5. Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини.
6. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

ЗМ №3. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій. Заходи зменшення їх наслідків та шляхи запобігання (0,5/18)

1. Природні небезпеки.
2. Небезпеки техногенного характеру.
3. Соціально-політичні небезпеки.
4. Комбіновані небезпеки.
5. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.
6. Запобігання надзвичайним ситуаціям та організація усунення їх негативних наслідків.
7. Правові основи безпеки життєдіяльності. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності.

1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
1	2	3
<ul style="list-style-type: none"> - основні поняття у галузі безпеки життєдіяльності - законодавчі, міжгалузеві і галузеві нормативні акти з безпеки життєдіяльності; - структура управління безпекою життєдіяльності на державному і галузевому рівнях; - організація державного нагляду та громадського контролю за безпекою життєдіяльності і відповідальність за невиконання вимог з безпеки життєдіяльності; 	соціально-виробнича	<ul style="list-style-type: none"> - визначити вимоги законодавчих і нормативних актів з безпеки життєдіяльності в межах функціональних обов'язків фахівця кваліфікаційного рівня «бакалавр»;
основні поняття про теорію ризику. Ризик індивідуальний та соціальний	Соціально-виробнича, соціально-побутова	- визначити вимоги щодо мінімізації ризику у побуті, на виробництві та у соціумі
прогнозування можливостей і наслідків впливу вражаючих факторів на безпеку системи «людина – життєве середовище»(евристична); розробка та впровадження заходів попередження реалізації небезпек (стереотипна);	соціально-виробнича	<ul style="list-style-type: none"> - вміло залучати робітників, інженерно-технічний персонал для виконання задач безпеки життєдіяльності; попереджувати реалізацію небезпек, враховувати особливості організму людини для гармонійної життєдіяльності;
- ідентифікація небезпек, визначення їх просторових та хронологічних координат, величину та вірогідність їх прояву (діагностична); визначення конкретних вражаючих факторів, що є джерелами реалізації цих небезпек (стереотипна збитків працівникам у разі ушкодження їх здоров'я на виробництві та моральних збитків;	виробнича	проектно-конструкторська) – проектувати зони впливу небезпек з підрахунками масштабів впливу; прогнозувати вплив вражаючих факторів на систему „людина-життєве середовище”;

1	2	3
<p>врахування потенційних фізіологічних та психологічних особливостей організму людини в процесі формування понять гармонійного існування особистості в умовах конкретного суспільства (діагностично-евристична);</p> <p>використання у своїй життєдіяльності та практичній діяльності громадсько-політичних, соціально-економічних, правових, технічних, природоохоронних, медико-профілактичних та освітньо-виховних заходів, спрямованих на забезпечення здорових і безпечних умов існування людини в сучасному навколишньому середовищі (стереотипна);</p> <p>програмування і створення здорових та безпечних умов життєдіяльності в системі «людина – життєве середовище»;</p>	Соціально-побутова	<p>використовувати всі наявні заходи для забезпечення здорових і безпечних умов існування та життєдіяльності в довкіллі й системі „людина-життєве середовище”;</p> <p>самостійно виконувати роботи нижчих кваліфікаційних рівнів у системі забезпечення безпеки життєдіяльності</p>

1.4 Рекомендована література

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник – К.: Каравела, 2005. -327с.
2. Овчаров О.В. Конспект лекцій з дисципліни „Безпека життєдіяльності” – Харків: СОП ІОЦ ХНАМГ, -2006. -132с.
3. Овчаров А.В. Конспект лекцій по дисциплине «Безопасность жизнедеятельности» -Харьков: СОП ИВЦ ХНАМГ, -2008. -146с.
4. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник –К.: Кондор, 2003. -421с.
5. Лушкін В.А., Торкатюк В.І., Коржик Б.М., Ачкасов А.Є., Ніколаєнко Л.Ф. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник – Житомир, 2001. -671с.

1.5 Анотація програми навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності»

Мета - сформулювати знання і навички щодо заходів і способів захисту людей в умовах виникнення надзвичайних ситуацій, шляхів підвищення життєдіяльності.

Предмет вивчення дисципліни - способи захисту людей в умовах

повсякденного життя та у надзвичайних ситуаціях.

Модуль 1 „Безпека життєдіяльності”.

ЗМ №1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.

ЗМ №2. Людина як елемент системи „Людина – життєве середовище”.

ЗМ №3. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій, заходи зменшення наслідків та шляхи запобігання.

Аннотация программы учебной дисциплины «Безопасность жизнедеятельности»

Цель – сформировать знания и навыки в отношении мероприятий и способов защиты людей в условиях возникновения чрезвычайных ситуаций, путей повышения жизнедеятельности.

Предмет изучения дисциплины – способы защиты людей в условиях повседневной жизни и в чрезвычайных ситуациях.

Модуль 1 «Безопасность жизнедеятельности».

СМ №1. Теоретические основы безопасности жизнедеятельности.

СМ №2. Человек как элемент системы «Человек - жизненная среда».

СМ №3. Опасности, которые приводят к чрезвычайным ситуациям, меры уменьшения последствий и пути предотвращения.

SUMMARY Safety of vital functions

Objective – to form skills and knowledge on methods and activities dealing with protection of people under conditions of possible appearance of all kinds of emergencies and ways of vital activity improvement.

Subject – methods of people protection in every day life and at emergencies.

The module 1 “Vital Activity Protection”.

SM № 1. Theoretical basics of Vital Activity Protection.

SM № 2. Human being as an element of a system “Man – environment”.

SM №3. Various kinds of danger, causing emergencies, measures on reducing of their consequences and ways of their prevention.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура робочої програми навчальної дисципліни

Структуру робочої програми навчальної дисципліни наведено в табл. 2.1

Таблиця 2.1 — Структура навчальної дисципліни

Характеристика підготовки бакалаврів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів відповідно до ECTS - 1,5 у тому числі змістовних модулів - 3	Шифр та назва напрямку: 6.040106 „Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”	Вибіркова. Рік підготовки: 4. Семестр: 7.
Кількість годин: Усього — 54; за змістовними модулями (ЗМ)	Шифр та назва спеціальності: 7.04010601 „Екологія, охорона навколишнього середовища”)	Лекції: Кількість годин — 4 Контроль (залік)

Підчас навчання студенти отримують 100 % необхідних знань на лекційних заняттях.

2.2. Кваліфікаційні вимоги до студентів

Дисципліна «Безпека життєдіяльності» є нормативною і передуює вивченню дисциплін професійного блоку.

Необхідна навчальна база перед початком вивчення дисципліни: до початку вивчення дисципліни студенти повинні опанувати знаннями з курсів соціології, політології, психології, філософії, правознавства, хімії, екології.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен.

знати:

- про зв'язок курсу «Безпека життєдіяльності» з навчальними дисциплінами та практикою життєвого досвіду; мету та основні завдання курсу «Безпека життєдіяльності»; основні етапи розвитку проблеми забезпечення безпеки життєдіяльності людини; основні поняття, визначення та терміни безпеки життєдіяльності; загальні положення теорії управління ризиком;
- основні положення концепції прийнятного (допустимого) ризику; характеристики системи «людина-життєве середовище»; об'єкти та цілі безпеки життєдіяльності в системі «людина-життєве середовище» різного рівня; класифікацію джерел небезпеки, небезпечних та шкідливих факторів;
- сутність понять «життя», «людина», «діяльність», «праця»; біологічні та соціальні ознаки людини; сутність праці як цілеспрямованої діяльності людини, в процесі якої вона не тільки задовольняє свої потреби, але і впливає на природу; характеристики середовища життєдіяльності людини; анатомо-фізіологічні властивості, психічні особливості людини;

- фізіологічні та психічні можливості організму людини при взаємодії з навколишнім середовищем; будову та характеристики основних аналізаторів у безпеці життєдіяльності; значення гомеостазу та нервової системи для забезпечення здоров'я і безпеки людини; основні види харчових речовин; психічні характеристики людини і значення їх у безпеці життєдіяльності; роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини;
- причини та характер виникнення природних небезпек; основні заходи, спрямовані на запобігання природним небезпекам та мінімізацію їх негативних наслідків; причини та характер виникнення техногенних небезпек; основні джерела антропогенного забруднення; основні заходи та засоби захисту від джерел випромінювання; вплив токсичних речовин на організм людини – основні заходи та засоби захисту від цього впливу;
- заходи захисту від небезпек, пов'язаних з транспортними засобами; загальні причини виникнення соціальних та політичних небезпек; основні заходи уникнення екстремальних ситуацій криміногенного характеру; небезпеку тютюнокуріння та вживання алкоголю;
- загальну характеристику комбінованих небезпек; ознаки глобальної екологічної кризи; основні види інфекційних захворювань (зокрема, соціальні захворювання); вимоги щодо забезпечення санітарно-гігієнічного та епідемічного благополуччя населення; небезпеку наркоманії;
- причини та наслідки виникнення небезпек у сучасному урбанізованому середовищі;
- основні заходи та засоби захисту від небезпек, властивих міському середовищу; причини виникнення, загальну характеристику та класифікацію надзвичайних ситуацій; принципи та засоби захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій;
- основні положення Єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру; порядок дії адміністрації, персоналу та населення при виникненні надзвичайних ситуацій; правовий режим надзвичайного стану;
- порядок організації ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; види уражень організму людини; основні законодавчі та нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності;
- основні законодавчі акти щодо охорони здоров'я; основні законодавчі акти щодо охорони праці; основні законодавчі акти щодо охорони довкілля; принципи та методи забезпечення безпеки життєдіяльності;
- нормативну та організаційно-методичну основу системи управління безпекою життєдіяльності.

вміти:

- визначати рівень безпеки системи «людина - життєве середовище»;
- ідентифікувати небезпеку, складати номенклатуру небезпек, визначати зону небезпеки, визначати причини та можливі наслідки небезпек, класифікувати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, оцінювати рівень небезпеки, моделювати умови виникнення небезпечних ситуацій;

- визначати ступінь поняття «здоров'я», розрізняти біологічні та соціальні та психологічні аспекти здоров'я людини, аналізувати вплив на стан здоров'я людини негативних чинників, аналізувати реакцію організму на вплив негативних факторів і можливості організму адаптуватися до цих факторів;
- визначати характерні ознаки здоров'я, керувати своїм здоров'ям, економно його використовувати протягом усього життя та знаходити заходи для його збереження;
- уникати небезпек або зменшувати їх дію, зберігати своє здоров'я, виявляти вплив якісного стану компонентів середовища життєдіяльності людини на рівень її здоров'я, життєдіяльність і тривалість життя, виявляти вплив небезпек на людину залежно від фізіологічного стану організму людини, психофізіологічних якостей і властивостей;
- визначати профілактичні заходи захисту від тектонічних стихійних лих, приймати рішення, спрямовані на запобігання руйнівним наслідкам топологічних природних небезпек;
- застосовувати засоби захисту будівель і споруд від метеорологічних небезпек, визначати потенційну небезпеку надходження небезпечних речовин у середовище мешкання людини, оцінювати ступінь захисту сучасного житла від джерел небезпеки;
- запобігати виникненню та ускладненню конфліктних ситуацій, захистити себе в екстремальних ситуаціях криміногенного характеру;
- прогнозувати можливі наслідки дії природно-техногенних небезпек;
- визначати наявність небезпечної ситуації на транспорті;
- використовувати засоби запобігання інфекційним захворюванням; уникати вживання наркотичних речовин;
- ідентифікувати тип ситуації та оцінити рівень небезпеки, визначати профілактичні заходи запобігання надзвичайним ситуаціям;
- обґрунтовувати ймовірність прояву небезпечних факторів у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- застосовувати засоби індивідуального захисту, звільняти потерпілого від дії електричного струму, вогню та з-під обвалів, рятувати утопаючих;
- надавати першу долікарську допомогу;
- застосовувати в практичній діяльності вимоги законодавчих і нормативних актів України.

2.3. Тематичний план навчальної дисципліни

Перед вивчення дисципліни “Безпека життєдіяльності” викладач знайомить студентів з робочою програмою дисципліни, з її структурою, формами та методами навчання, методами та видами контролю їхніх знань.

Тематичний план дисципліни “Безпека життєдіяльності” складається з трьох модулів, кожен з яких являє собою самостійний блок, який логічно пов'язує перелік необхідних навчальних елементів зі змістом дисципліни.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні та практичні заняття. Перелік лекцій та їх тривалість наведено в табл. 2.2

1 Модуль 1 **Безпека життєдіяльності** (1,5/54)
 ЗМ 1.1. **Теоретичні основи безпеки життєдіяльності** (0,5/18,0)

1. Етапи формування БЖД як науки.
3. Безпека життєдіяльності як категорія.
4. Системний аналіз у безпеці життєдіяльності.
5. Ризик як оцінка небезпеки

ЗМ 1.2. **Людина як елемент системи «Людина – життєве середовище»** (0,5/18)

1. Людина як біологічний та соціальний суб'єкт.
2. Середовище життєдіяльності.
3. Фізіологічні особливості організму людини.
4. Психологічні особливості людини.
5. Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини.
6. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

ЗМ №3. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій. Заходи зменшення їх наслідків та шляхи запобігання (0,5/18)

1. Природні небезпеки.
2. Небезпеки техногенного характеру.
3. Соціально-політичні небезпеки.
4. Комбіновані небезпеки.
5. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.
6. Запобігання надзвичайним ситуаціям та організація усунення їх негативних наслідків.
7. Правові основи безпеки життєдіяльності. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності.

Таблиця 2.2 — Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
1	2
ЗМ1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	2
1. Етапи формування безпеки життєдіяльності як науки.	
2. Безпека життєдіяльності як категорія.	
3. Системний аналіз у безпеці життєдіяльності. Ризик як оцінка небезпеки.	
ЗМ2. Людина як елемент системи «Людина – навколишнє середовище»	1
4. Людина як біологічний і соціальний елемент.	
5. Середовище життєдіяльності.	
6. Фізіологічні особливості організму людини.	
7. Психологічні особливості людини.	

Продовження табл.

1	2
8. Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини.	
9. Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.	
ЗМ3. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій. Заходи зменшення їх наслідків та шляхи запобігання	1
10. Природні небезпеки.	
11. Небезпеки техногенного характеру.	
12. Соціально-політичні небезпеки.	
13. Комбіновані небезпеки.	
14. Небезпеки в сучасному урбанізованому суспільстві.	
15. Запобігання надзвичайним ситуаціям та організація усунення їх негативних наслідків.	
16. Правові основи безпеки життєдіяльності. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності.	
Всього	4

Таблиця 2.3 — Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та формами навчальної роботи студента

Модулі (семестри) та змістові модулі	Усього кредит/год	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Сем., прак.	Лаб.	СРС
Модуль: «Безпека життєдіяльності»(7 семестр)	1,5/54	4	—	-	50
ЗМ №1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності	0,5/18	2	—	-	16
ЗМ №2. Людина як елемент системи «Людина – навколишнє середовище»	0,5/18	1	—	-	17
ЗМ №3. Небезпеки, що призводять до надзвичайних ситуацій. Заходи зменшення їх наслідків та шляхи запобігання.	0,5/18	1	—	-	17

2.4 Самостійна навчальна робота студента

Оскільки в затвердженому навчальному плані передбачена самостійна робота студента тільки в рахунок часу, не внесено в учбове навантаження викладача, прийнятною є лише одна форма самостійної роботи – наполегливе самостійне опрацювання та вивчення всіх матеріалів, передбачених розділом 4 цієї програми, а також Інтернет-видань та новітньої періодики, згідно з такою тематикою:

№ п/ п	Найменування теми для самостійного опрацювання студентами	Тривалість самостійної роботи студента, год.
1	Етапи формування безпеки життєдіяльності як науки	3
2	Безпека життєдіяльності як категорія	3
3	Системний аналіз у безпеці життєдіяльності. Ризик як оцінка небезпеки	3
4	Людина як біологічний і соціальний елемент.	3
5	Середовище життєдіяльності	3
6	Фізіологічні особливості організму людини.	3
7	Психологічні особливості людини	3
8	Роль біоритмів у забезпеченні життєдіяльності людини	3
9	Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я	3
10	Природні небезпеки.	4
11	Небезпеки техногенного характеру	4
12	Соціально-політичні небезпеки.	3
13	Комбіновані небезпеки	3
14	Небезпеки в сучасному урбанізованому суспільстві	3
15	Запобігання надзвичайним ситуаціям та організація усунення їх негативних наслідків	3
16	Правові основи безпеки життєдіяльності. Управління та нагляд за безпекою життєдіяльності	3
	Усього самостійної роботи студента:	50 год

2.5 Засоби контролю та структура залікового кредиту

Підсумковий контроль визначає систему й структуру знань студента у цілому. Він проводиться у формі заліку на підставі результатів виконання семестрової контрольної роботи, а також успішного засвоєння проблемних питань, винесених на самостійну підготовку.

Студенти, які успішно виконали у встановлений термін усі навчальні завдання, допускаються до заліку.

Види й засоби контролю та наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 — Види та засоби контролю

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні роботи тощо)
Поточний контроль
Виконання та захист контрольної роботи
Підсумковий контроль — Залік

2.6. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, інтернет-адреси	Змістовий модуль, де застосовується
1	2
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник – К.: Каравела, 2005. -327с.	ЗМ 1 - 3
2. Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник – К.: Кондор, 2003. -421с.	ЗМ 1 - 3
3. Лушкін В.А., Торкатюк В.І., Коржик Б.М., Ачкасов А.Є., Ніколаєнко Л.Ф. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник – Житомир, 2001. -671с.	ЗМ 1 - 3
4. Джигирей В.С., Жидецький В.І. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник – Львів: Афіша, 2000. -255с.	ЗМ 1 - 3
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	
1. Ярошевська В.М. Безпека життєдіяльності: Підручник. –К.: ВД „Професіонал”, 2004. -560с.	ЗМ 1 - 3
2. Максимова Н.Ю. Безпека життєдіяльності: соціально-психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії: Навч. Посібник. –К.: Либідь, 2006. -328с..	ЗМ 3
3. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності людини: Навч. Посібник. –Львів: Бескид Біт, 2005. -304с.	ЗМ 1-3
4. Серіков Я.О. Безпека життєдіяльності: Навч. посібник. – Харків. –ХНАМГ, 2005. -304с..	ЗМ 1 - 3
5. Пістун І.П., Кіт Ю.В. Безпека життєдіяльності (Психофізіологічні аспекти). Практичні заняття: Навч. Посібник. –Львів: Афіша, 2000. -239с.	ЗМ 2
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкції до виконання робіт, плакатів тощо)	
1. Методичні вказівки і контрольні завдання з курсу «Безпека життєдіяльності» (для студентів заочної форми навчання усіх спеціальностей). Укл. О.В. Овчаров, В.Д. Губенко. – Харків: ХНАМГ, 2005. -17с..	ЗМ 1-3
2. Конспект лекцій з курсу «Безпека життєдіяльності та охорона праці»	ЗМ 1-3
3. Плакат. Схема ієрархії техногенної і природної безпеки.	ЗМ 3
4. Плакат. Схема структури наук про безпеку	ЗМ 1
5. Плакат. Порівняльна характеристика коефіцієнта частоти нещасних випадків на 100 тис. населення	ЗМ 1
6. Плакат. Категорії серйозності небезпеки	ЗМ 1
7. Плакат. Матриця оцінки ризику	ЗМ 1
8. Плакат. Джерела та рівні шуму	ЗМ 2 - 3
9. Плакат. Одиниці виміру радіоактивних випромінювань	ЗМ 2 - 3
10. Плакат. Приблизний хронометраж енерговитрат людей	ЗМ 2
11. Плакат. Енерговитрати людини на різних етапах діяльності	ЗМ 2
12. Плакат. Медикаменти і засоби для надання першої долікарської допомоги	ЗМ 2 - 3

Продовження табл.

1	2
13. Плакат. Гранично допустимі концентрації шкідливих речовин у ґрунтах	ЗМ 2 – 3
14. Плакат. Гранично допустимі концентрації шкідливих речовин у питній воді	ЗМ 2 - 3
15. Стенд. Методи зниження рівня шуму в цехах і на робочих місцях	ЗМ 2
16. Плакат. Гранично допустимі концентрації шкідливих речовин у атмосфері населених пунктів	ЗМ 2 - 3
17. Плакат. Характеристика та дія хвороб	ЗМ 2 - 3
18. Плакат. Отруйні тварини	ЗМ 3
19. Плакат. Отруйні рослини	ЗМ 3
20. Плакат. Графік глобальних пріоритетів основних загроз техногенній та природній безпеці	ЗМ 2 - 3
21. Графік розподілу ризиків у конкретній державі	ЗМ 1
22. Графік індексу втрат, що очікуються	ЗМ 3

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

АБРАКІТОВ Володимир Едуардович
ДОРОНІН Євген Володимирович

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «**Безпека життєдіяльності**» (для студентів 4 курсу заочної форми навчання напряму підготовки — 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»)

Верстка: *І.В. Волосожарова*

План 2010, поз. 408 Р

Підп. до друку 28.12.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 10 пр.

Формат 60х84 1/16
Ум. друк. арк. 1,0
Зам. № 6750

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001